

Altarul Reîntregirii

Nr. 3 / 2021

* septembrie - decembrie *

Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia
Facultatea de Teologie Ortodoxă
Centrul de Studii Interreligioase și Psihopedagogie Creștină
Școala Doctorală de Teologie

Altarul Reîntregirii

* * *

*„Mergând, învățați toate neamurile...” (Mt 28, 19).
Străin peste hotare, Acasă în Ortodoxie*

Editor: **Răzvan Brudiu**

Serie nouă, Anul XXVI, Nr. 3, septembrie-decembrie, 2021

COLEGIUL DE REDACȚIE

PREȘEDINTE: Înaltpreasfințitul Părinte Irineu POP, Arhiepiscop al Alba Iuliei (conducător de doctorat la Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia, România)

DIRECTOR: Mihai HIMCINSCHI (Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia, România),

CONSILIUL ȘTIINȚIFIC: George REMETE (Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia, România), Ana S. ILTIS (Universitatea „Wake Forest” din Winston-Salem, SUA), Emil JURCAN (Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia, România), Mark J. CHERRY (Universitatea „Sf. Edward” din Austin, SUA), Ioan SAUCA (Institutul Ecumenic din Bossey, Elveția), Mariyan STOLADINOV (Universitatea „Sf. Chiril și Metodiu” din Veliko Târnovo, Bulgaria), Maria Chiara GIORDA (Universitatea Roma Tre, Italia), Cristinel IOJA (Universitatea „Aurel Vlaicu” din Arad, România), Andrian ALEKSANDROV (Universitatea „Sf. Clement al Ohridei” din Sofia, Bulgaria), Ioan COZMA (Institutul Pontifical Oriental, Italia), Pablo ARGARATE (Universitatea „Karl Franzen” din Graz, Austria), Ioan-Gheorghe ROTARU (Institutul Teologic Creștin după Evanghelie „Timotheus” din București, România), Alin ALBU (Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia, România)

REDACTOR-ȘEF: Oliviu-Petru BOTOI (Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia, România; email: oliviu.botoi@uab.ro)

REDACTOR-ȘEF ADJUNCT: Răzvan BRUDIU (Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia, România; email: razvan.brudiu@uab.ro)

REDACTORI DE SPECIALITATE: Daniel MUNTEANU (Universitatea „Otto-Friedrich” din Bamberg, Germania), Dumitru VANCA (Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia, România), Ovidiu PANAITE (Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia, România), Porzia QUAGLIARELLA (Universitatea Romano-Catolică din Bari (Italia), Dorin OPRIS (Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, România), Alexandru MOLDOVAN (Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia, România), Lucian D. COLDA (Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia, România), Michele CASSESE (Institutul de Studii Ecumenice „San Bernardino” Veneția (Italia)

REDACTOR TEHNIC: Drd. Andrei MOTORA

SECRETAR DE REDACȚIE: Drd. Alexandru AGIGNOAEI

TRADUCERI: Oana NICOARĂ, Alexandru CIUCURESCU

Biroul editorial:

Altarul Reîntregirii

Facultatea de Teologie Ortodoxă

Bd. „1 Decembrie 1918”, nr. 13

510207, Alba Iulia, România

Tel./Fax: 004 0258 835 901

WEB: www.fto.ro

E-mail: altarul@fto.ro

Distribuție:

Editura Reîntregirea

Str. Mihai Viteazul, nr. 16, 510010

Alba Iulia, România

Tel.: 004 0258 811 690

Fax: 004 0258 812 797

Web: www.editurareintregirea.ro

E-mail: editurareintregirea@gmail.com

Altarul Reîntregirii este o revistă trianuală, recunoscută CNCS, categoria B (660), și indexată în baze de date internaționale: CEEOL, Index Copernicus, Electronic Journals Library
ISSN print version: 1584-8051; ISSN online version: 2457-9394; ISSN-L 1584-8051
DOI: 10.29302/AR

Copyright © 2021 Editura Reîntregirea

CUPRINS

EDITORIAL

- **Răzvan BRUDIU** *„Mergând, învățați toate neamurile...” (Mt 28, 19). Străin peste hotare, Acasă în Ortodoxie* **7**

STUDII ȘI ARTICOLE

- **Marco GUGLIELMI** *Creștinismul ortodox în Italia: așezarea diasporelor ortodoxe din Peninsula Italiană* **13**
- **Ioan COZMA
Maria Chiara
GIORDA** *Diaspora ortodoxă română în Italia: strategii și dinamici în crearea și folosirea lăcașurilor de cult* **37**
- **Andrian ALEKSANDROV** *Comunitatea ortodoxă românească din Sofia. Istorie și actualitate* **67**
- **Vasile CREȚU** *Dinamica vieții religioase a românilor ortodocși în America de Nord. Istorie și actualitate* **81**
- **Maxim (Iuliu-Marius)
MORARIU** *Biserica Ortodoxă Română din diaspora în viziunea Părintelui Virgil Gheorghiu* **101**
- **Gabriel NOJE** *Incinerarea – o posibilă provocare moral-pastorală contemporană pentru diaspora ortodoxă, în contextul unei culturi occidentale thanatofobe* **115**
- **Răzvan BRUDIU
Alexandru
CIUCURESCU** *Diaspora ortodoxă: analiză, nuanțare și redefinire* **141**

RECENZII

- **Emanuel CĂȘVEAN** *Ioan Alexandru Tofan, André Scrima un „Gentelman creștin” portret biografic, București, Editura Humanitas, 2021, 225 p.* **159**
- **Alexandru Nicolae AGIGNOAEI** *Richard Holloway, Mică istorie a religiei, trad. Diana Popescu-Marin, București, Editura Litera, 2021, 368 p.* **165**